

ABONAMENTUL
 Pe un an . 24 Cor.
 Pe jum. an . 12 "
 Pe o lună . 2 "
 Nrul de Duminică
 Pe un an . 4 Cor.
 Pentru România și :
 America . . 10 Cor.
 Nrul de zi pentru Ro-
 mânia și străinătate pe
 an 40 franci.

TRIBUNA

REDACTIA
 și **ADMINISTRAȚIA** :
 Deák Ferenc-utca 20.
 —
INSERTIUNILE
 se primesc la adminis-
 trație.
 Manuscrisurile nu se îna-
 potază.
 Telefon pentru oraș și
 comitat 502.

Nu e ură.

De Ioan Slavici.

Nu ură, ci cea mai curată iubire de oameni e ceea ce ne mână în luptă, în care de atâtă amar de timp ne jertfim zilele vieții expunând și pe aceia, pe care firea nu-i iartă să se lepede de noi.

Ne sângeră inima și ni-se răsvrătește întreaga ființă când vedem, cum frații noștri, oameni blajini, muncitori și iubitori de ordine, sunt maltratați de dirigătorii țării lor și de judecătorii lor, care nu le știu limba, nu le cunosc firea și nu au cătră dânsii fireasca bunăvoință, pe care omul o datorește omului.

Ne sângeră inima și ni-se răsvrătește întreaga ființă când vedem, cum copiii nevinovați sunt torturați și oprți în dezvoltarea lor firească fiind nevoiți să învețe la vrâsta nepotrivită o limbă pentru ei străină, de care în practica vieții lor n'au nici o nevoie.

Ne sângeră inima și ni-se răsvrătește întreaga ființă când vedem, cum din roadele muncii săvârșite de milioane de oameni nevoieși se crează așezăminte de lux și se fac cheltuieli, din care nu rezultă nici un folos.

Ne sângeră inima și ni-se răsvrătește cu atât mai vărtos întreaga ființă, când vedem îndărătnicia, cu care sunt prigonți oamenii cu bărbăție și cu inima curată, cari-și dau gândurile pe față, și încurajarea ce li-se dă nemernicilor, cari lucrează prin ascuns, mint azi pe unii și mâne pe alții, le precu-

peșesc toate și sunt în stare să vândă până chiar și pe părinții lor.

Ne sângeră inima și ni-se răsvrătește întreaga ființă și ni-ar sângeră și ni-s'ar răsvrăți și dacă cei ce sufăr n'ar fi frații noștri, căci toate aceste sâdesc ura și stârnesc vrajba între oameni, cărora li-a fost rânduit să trăiască pe aceeași bucată împreună și să aibă aceeași soartă.

Stăm cuprinși și de uimire, și de adâncă durere când ne dăm seamă, că nici după sbuciumări atât de îndelungate partea cea bună și încă ne desbrăcată de omenie a societății maghiare n'a ajuns încă să fie pătrunsă de adevărul acesta și tot se mai lasă să fie amăgită de mișei, care trăiesc fiindu-ne în vrajbă.

Ce câștigă statul ungar, patria comună, ori poporul maghiar îndeosebi, dacă românii sunt maltratați în fiecare zi, dacă copiii lor sunt torturați, dacă ei văd cu adâncă amărăciune risipa făcută din roadele muncii lor, ce câștigă mai ales, dacă trebuie să fie de rea credință, mincinos, tritor, un nemernic în cel mai aspru înțeles al cuvântului pentru ca să fie tolerat ori chiar încurajat în viața publică a patriei tale!?

Perde mult și statul ungar, și poporul maghiar, căci noi toți, de orișice neam am fi, suntem mai presus de toate oameni, și unii și alții de o potrivă oameni, și ceea ce omeniește urit, rău, neiertat, e primejdios pentru orișice țară și orișice popor.

Dacă de ură am fi orbiți, am tăcea în fața relelor apucături, pe care le vedem în regatul ungar și în poporul maghiar înde-

sebi și ne-am bucura în taină, că toate merg rău, toate s'au pornit spre destrămare și pieire. Biciuim însă păcatele voite la alții cu aceeași asprime ca pe cele ce slăbesc puterea de viață a propriului nostru neam, căci nouă toate din punctul de vedere omenesc ni-se prezintă: exploatatorii nesătioși, asupritorii nemiloși, slugile nemernice și fățarnicii josnici, ori-și-unde s'ar ivi ei, sunt dușmani ai omului, deci și-ai orișicării țări, ai ori-și-cărui popor.

Din ură crâncenă pornesc ceice fac, lasă să se facă ori dau ajutor spre a se face ceea ce nu poate să ducă decât la învrăjpire, iar nu noi, care zicem în fiecare zi: Bagați de seamă, că ceea ce azi li-se face românilor vi-se face și vouă mâne ori poimâne! — Nu dați mână de ajutor pentru asupri și nu încurajați nemernicia, că propria putere vi-o surpați! Cinstiți pe cei cu inima deschisă și cu hotărâre bărbătească, dacă voii să vă apărați propria ființă, căci în lumea aceasta numai ceea ce e bun e dăinuitor, iar mișelia poate să ajungă în treacăt la stăpânire, dar totdeauna la pieire duce!

Uimitor e, în adevăr, și dureros, că nici până acum n'a ajuns partea bună a societății maghiare să-și dea seamă, că sunt o rușine pentru poporul maghiar cei câțiva transfugi români, de care se folosește guvernul ungar spre a produce aparențele unei aderențe române, și că adevărații patrioți și sinceri binevoitori ai maghiarilor sunt bărbății cu inima deschisă, cari se expun spunând adevărul.

Cel ce cu adevărat își iubește neamul și

FOIȚA ZIARULUI «TRIBUNA».

Doamna Herbaud.

De Jean Lorrain.

— Vai, domnule Armand, domnule Armand, ce nenorocire!...

— Ei bine!... Ce este doamnă Vautret, și-s'a afumat iar sosul?...

— Dar nu e vorbă de sos, ci de domnul Claudius, prietenul d-tale, care a omorât pe doamna Herbaud!...

— Doamna Herbaud, nevasta primarului!... Drace!...

Iată în ce mod, acum un an, aflai dela d-na Vautret că prietenul meu Claudius Aiguor, poet mistic și Swinburnian, într'un acces de nebunie furioasă, strânsese de gât pe frumoasa doamnă Herbaud nevasta primarului din Moitevillen-Caux.

Il țineam pe Claudius drept un adevărat poet, adevărat om de inspirație, iar pe doamna Herbaud, drept burgheza cea mai odioasă din Miteville.

Când auzii noutatea asta nu mă îndoii un singur moment. Găsi însă faniția puțin cam deplasată.

Trimisei deci pe doamna Vautret la bucătărie și mă coborîi în grădină pentru a fuma o țigare și a descoperi mijlocul mulțămii căruia mi-ași fi putut vedea prietenul.

Sărmanul Claudius!... Trebuie oare să forțez porțile primăriei unde fusese desigur condus! Populațiunea dușmănoasă

și exasperată a acestui oraș ar fi putut interpretă în mod nefavorabil prezența mea.

Imi adusei aminte atunci că aveam la Rouen un prieten care era substituit de procuror al republicei. Trenul plecă dela Ifs pe la 7 ore. Aveam deci două ore de așteptat, și seara eram la Rouen.

A doua zi mă prezentam la primăria Moiteville și o oră în urmă, mulțămii unei autorizații în regulă, intram în celula depoului de siguranță, unde Claudius avea onoarea să fie închis.

Celula era mare, bine aerizată și văruită decurând. Zidurile ei păreau că te orbesc.

Prin fereastra zăbreliată se zăreau liliacii în floare din grădina primăriei.

Claudius trântit pe un fotoliu citea o carte în apropierea ferestrei. El era îmbrăcat în acelaș costum din ajun, un costum de o rară și personală eleganță, pe care îl cunoșteam foarte bine: pantalonii lipiți pe pulpe, jacheta de culoare marou și vestă de lutru cu butoni mari argințați. În plastronul de pichet alb era înfip un ac de cravată lucrat în aur englezesc, reprezentând un cap de mort în orbitele căruia străluceau două rubine însângerate.

Singurele lucruri după el, deranjate, erau gulerul și manșetele. Ceva mai mult, Claudius neglijase chiar să-și scoată dela butonieră floarea de liliac care se vestejise.

Tăiat vertical de zăbrelele ferestrei, un cer senin ca într'o aquarelă, părea verde la zenit și roz la orizont.

— »Tocmai te așteptam« imi zise Claudius, închizându-și cartea și întinzându-mi mâna.

Observai atunci că manșetele sale erau rupte în bucățele. Măinile sale, frumoasele și finele sale mâni lungi și bronzate, erau dungate de strânsorile unor alte mâni, în așa fel în cât sângele apărea pe ici pe col, ca niște stropituri rubinii. Ungھیile lui pătate de firisoare negre, arătau pe unde își făcuse loc sângele, care trebuie să i fi ars vârful degetelor ca și un fier înroșit în foc!

Eu îi priveam mâinile lui abandonate într'ale mele și nu îndrăsnam să i-le strâng de frică să nu-l doară.

Claudius imi zise;

— »Inchipuește-ți că s'a luptat așa cum nu mă așteptam... Sfârșitul nu i-a negat cătuși de puțin viața... avea tenacitatea să mai trăiască încă...«

Prietenul meu părea foarte calm și avea o figură cum nu se poate mai palidă. O paloare pe care nu o poți vedea de cât la un clown vopsit cu făină, cu buzele roșii ca și o rană proaspătă și cu ochii negri înfundați în orbite ca două pete de umbră.

— »De ce am omorât-o?«

M'am întrebat și eu și nu-mi pot răspunde. Era inutilă crima, de sigur. Femea asta, ca și altele de seama ei, erau așa de departe de noi și atât de indiferente!...

Pentru ce însă o pisică strângeră de gât un șoarece? Pentru ce purpură — această culoare triumfală, înfuriază pe tauri?... Vez!, sunt uri instinctive, dușmăniile anterioare răsunării de rasă... De data asta însă, șoarecele este cel care a strâns de cât pe pisică...

țara nu se mărginește a-și petrece viața potrivit cu legile și cu bunele moravuri, ci nu-i suferă pe mișei în preajma sa, nu se folosește de ei, îi prigonește orișunde se vor fi ivind — ca pe niște otrăvitori ai societății.

Sunt trecătoare, aparente numai și totdeauna primejdioase foloasele ce se pot trage din uneltirile lor, și darul lui Dumnezeu se revarsă numai asupra faptelor pornite din iubire curată.

Arhiducele Francisc Ferdinand va comanda manevrele. Marile manevre ce vor avea loc în cursul lunii Septembrie în partea de vest a Ungariei vor fi comandate în mod efectiv de moștenitorul de tron arhiducele Francisc Ferdinand. Actualmente arhiducele se află la marile manevre germane lângă Metz.

Regele Greciei la Viena. Regele Gheorghe al Greciei va face pe la începutul lunii Noiembrie st. n. o vizită oficială M. Sale împăratului. Regele Gheorghe vine să felicite pe împărat cu ocazia jubileului.

Alegerea patriarhului de Carloviț. Miron Nicolici, episcopul de Pakrac, a convocat congresul național bisericesc al sârbilor pe 15 Septembrie la Carloviț. În acest congres se va da cetire autografului împărațesc prin care se ordonă noua alegere și se vor lua dispozițiuni pentru alegerea patriarhului.

Încă un Weiss. Deputatul Iulian Weiss, ales cu atâta »insuflețire« de alegătorii »români« din Bocșa, publică în revista lui Maximilian Harden, faimosul acuzator al lui Moltke și Eulenburg, un articol întru apărarea Ungariei. Procedul lui Weiss e simplu. Ca și celalalt Weiss, prefăcut în Vészi, el apără pe unguri, arătând toate drepturile de care se bucură românii, nemții, slovacii, și sârbii în Ungaria, fără să spuie, firește, drepturile de care ei nu se bucură și împilările de cari se »bucură« în țara ungurească. Mai adăugând la aceasta și câte o minciună și exagerare dl Weiss răușește să ne zugrăvească drept niște oameni, cari huzurim de bine în țara asta și mai

avem ingratitudea de-a-o huli și calomniă în străinătate.

Iată drepturile de cari ne »bucurăm« după dl Weiss: În adunările comitatului avem dreptul de a vorbi românește, la judecătoria comunală avem dreptul de-a ne plânge și-a ne apăra în limba noastră. Funcționarii comunali sunt dator să vorbească în limba popoului. Școalele primare abea 60% sunt ungurești, iar în 40% din ele instrucția se face în altă limbă. În Ungaria sunt cel puțin 3000 de școale, unde nu se vorbește de loc ungurește. De la 1869 încoace comunele românești, școalele primare slovacești și românești sporesc neconținut. În 1870 n'a existat nici o bancă românească, azi sunt 150, toate cu denumiri, cu administrație și corespondență românească și slovacească.

Cum vedeți, Weiss înșiră toate drepturile ce avem, mărindu-le, adăugându-le și exagerându-le valoarea și complicându-le cu minciunile sale. Noi, se înțelege, nu vom discuta cu deputatul Bocșei, dar am dori, ca norabilul domn Harden să-i adreseze în revista sa o singură întrebare: cam câte școale primare, licee, instituții publice etc. susține statul unguresc pe seama celor două milioane și jumătate de germani din Ungaria?

Cu întrebarea aceasta suntem siguri că dnul Harden ar izbuti să stărnească în țara sa acelaș sgomot, ca acum un an prin articolele sale în afacerea Moltke-Eulenburg.

Pentru votul universal. În comuna Rust (com. Pressburg) partidul radical a ținut o întrunire publică pentru votul universal. Oratorul Alois Zalkay din Pressburg a fost viu aplaudat. S'a expedit după modelul adunărilor noastre de popor M. Sale »inițiatorului și protectorului votului universal« o telegramă de aderență și omagiu.

Consiliu de miniștri. Membrii cabinetului cari de prezent se află la Budapesta, s'au întrunit azi la locuința ministrului Kossuth, unde au ținut un consiliu. S'a discutat proiectul cheltuelilor comune pe anul viitor.

În cursul acestei săptămâni miniștri comuni dnii Aehrenthal și Schönauich apoi primul ministru austriac dl Beck ministrul finanțelor dl Korytowski vor sosi la Budapesta. Membrii celor trei cabinete cel comun, cel austriac, și cel unguresc vor avea un consiliu comun de miniștri care e în legătură cu deschiderea delegațiilor.

Claudius se ridicase după scaun. Sudoarea îi picura după fruntea sa palidă.

— Claudius, încercai eu să-l desmeticesc cu o voce imperioasă și totuși rugătoare.

Prietenul meu tresări, îmi luă mâinile mele din nou într'ale sale, și apoi continuă.

— »Această femeie mi-a fost bestia neagră a vieții mele. Ea era incarnația acestui spirit de provincie, din cauza căruia am suferit și eu și toți ai noștri... Bogată și frumoasă, femeia asta cu figura aproape de maimuță cu nasul ascuțit și obraznic, cu gura vecinic strânsă și satisfăcută cu părul lins și lucios și cu obrăjii fără de pudră sau de alte ape de toaletă, odioasă, îmi apăsă pe anii mei de copilărie și tinerețe întocmai ca un vis înspăimântător și grotesc care în timpul somnului te irită iar la deșteptare te rușinează. Această fată de șef de atelier devenit milionar, această nevastă de primar și de deputat a tot puternic, această parvenită a gologanului legat cu douăzeci de noduri, acest oracol îmbrăcat în rochii a 80 de lei metrul, această reprezentantă triumfătoare a prostiei și averii, această obraznicie și acest dispreț, de douăzeci de ani îmi întrista vederea cu vecinicia ștersei sale personalități... De douăzeci și cinci de ani îmi exaspera ochii cu lipsa de gust a toaletelor, și cu înțepeneala saliturilor ei... Mi-era imposibil

Convocarea dietei bucovinene. Foia oficială »Wiener Zeitung« publică patentul împărațesc, prin care se convoacă dieta bucovineană pentru ziua de 5 Octombrie a. c.

Desvălirile lui Supilo. Ziarul lui Supilo, »Novi List« se ocupă iarăș de tratativele dintre deputații unguri și deputații croați și susține față de desmințirile oficioase că ele s'au făcut cu consentimentul primului ministru Wekerle. Coaliția croato-sârbească n'a întreprins nici când pașii întâi, ci totdeauna deputații unguri au luat inițiativa, silindu-se a i face pe croați să renunțe la pretențiunile or. Când s'au convins, că bărbații politici croați sunt ireductibili au recurs la mijloace perverse, înscenând goana trădărei dinastice în nădejdea că c aliționiștii croați vor cedă sub presiunea unui proces politic menit să le întunece nimbul de cetățeni loiali.

Cultura națională.

(V.) Orice cultură fie cât de primitivă își are începutul în familie. Cultura o câștigăm prin limbă. Limba prin care suntem desmerdați de mamele noastre încă în leagăn rămâne cel mai prețios tezaur pentru toată viața noastră. În ea ne cultivăm mai ușor și o iubim mai mult. În ea ne coțetăm, în ea concepem și când voim să scriem ceva în vre-o limbă străină. De ea nu ne putem despărți numai morți.

Alipirei acesteia de limba maternă, ia dat expresiune nemuritorul poet prin cuvintele:

»Acum să încearcă cruzii
În oarba lor trufie,
Să ne răpească limba,
Dar morți numai o dăm.«

Nici nu avem ce să ne temem că românii, pe cari mamele lor iau desmerdat cu cântece și doine dulci românești, se vor desnaționaliza cândva, învățând mai târziu și zeci de limbi străine.

Avem să-i plângem însă pe acei frați ai noștri, cari având părinți români, mame române, încă în leagăn îi adorm cu doine și cântece străine.

Aceștia sunt rupți pentru vecie dela sânul »sfintei maice națiune«. Iar părinții lor ar trebui să-și pună sacul cu cenușă pe cap, să se retragă din societatea românească și să lase rolul de conducători politici, bisericesci și școlastici pe sama acelora, cari și-au făcut datorințele de părinți români în familiile lor.

Femeea asta îmi eră odioasă pentru același motiv pentru care și eu îi eram odios... Picepi că i tre Montaingui și Capuleți nu există indiferență, iar imobilitatea pe care adesea ori mânia ne o încrustează pe figură nu-i de cât o mască... Eu eram idealul... Ea eră pozitivul... Eu eram aspirațiunea, imaginațiunea arzătoare, rătăcitoare, pornită spre stele...

Ea eră așa zisul bunul simț, atât de practic, când este vorba de prejudițiile strimte, ea eră o gură plină cu pământ, ea eră în fine prostia eternă contra căreia, noi poeții nu putem lupta filadcă suntem totdeauna învinși... Eră prostia vecinic triumfală, importantă și impozantă... puternică din cauza greutatei enorme a imensității ei și înfinită ca și lumile... Eu nu sunt nici un nebun nici un nevropat cum mă crede lumea... Crede-mă că n'am făcut nimic mai mult decât să mă răsbun, să te răsbun, să ne răsbunăm... iată...!

Din timp în timp, este necesar ca unul mai slab să se revolte și să strângă de gât pe un altul, îmbăcsit de viață, pe câte un nepăsător de cei care suferă... Acest om slab am fost eu, omul care suferă... A trebuit deci să strâng de gât pe cineva... Ai mei o să mă înțeleagă... și îmi este de-ajuns... Restul nu mă importă!...«

Cei dinți atelier de pietre monumentale aranjat cu putere electrică.

Gerstenbrein Tamás és T-sa măstre de monumente și pietre de simț.

Fabricație proprie din marmură, granit, soyal, labrador etc., din pietre de marmură magazinul se află în Kolozsvár, Ferenc József-ut 25.
Căminul și magazinul central: **Kolozsvár, Dézsma-U. nr. 21.** Telefon 663.
Filiale: Nagyvárad, Gyagoben, Déva și Bánpartak.

Acești 241 băieți și fete, împărțiți la 3 învățatori și împărțiți în 3 școli s'ar veni:

La școala I mixtă băieți și fete, dela 6—7 ani	92
» » II numai băieți dela 7—12 »	75
» » III » fete » 7—12 »	74
	241

În baza acestor cifre și în baza experiențelor culese în timpul celor 30 de ani de activitate ca învățator, dl Tuducescu cere menținerea școlii de fete, înzestrându-o cu o învățătoare de lucru de mână. Spiritul timpului și toate principiile pedagogiei moderne cer lucrul acesta.

Dar dl Tuducescu mai are și un alt argument hotărâtor. Iată ce spune:

În Lipova, toată biserica cântă până și femeile. De unde această? Sigur de acolo, că de când există școala de fete, din 1857, până ce a trăit protopopul de pie memorie Ioan Teran și preoții cei bătrâni, la sărbătorile Născătoarei; a 2-a zi de Crăciun, a 2-a zi de Botez, a 2-a zi de Paști, a 2-a zi de Rusalii, — Troparele, Condacele, Irmoasele, Apostolul și toate cântările sfetei Liturghii, le-a cântat „Corul fetițelor“, emulând cu băieții și așa s'a cultivat și crescut în spirit național și religios sexul femeiesc.

Durere însă, că de 10 ani încoaci, acest uz, din nepăsarea organelor locale, a început să tănjească.

Apoi, dacă noi vom abandona școala de fete, și nu o vom ridica, la acel avânt, ce-l reclamă pedagogia modernă și spiritul timpului, asigurăm pe ven. Consistor, că nu vor trece nici cinci ani până când fetele noastre, vor părăsi școala noastră — începând cu ovoda, — vor urma școala la călugărițe, o școală străină, unde nu se ține seamă, de religia noastră, de limbă și interesele noastre, și așa succesiv vom ajunge, la un dezastru, la o ruină națională, care nu se va mai putea repăra.

Din străinătate.

Fiul Sultanului la Salonic. Cel mai mare fiu al Sultanului, principele Selim-Effendi se va duce în ziua de 2 Septembrie la Salonic cu un tren de plăcere. Călătoria aceasta a fost dorită de Sultan și se zice că e prevestirea unei călătorii a Sultanului însuși la Salonic.

fletul florilor de liliac din ce în ce mai parfumat și mai forte, intra pe fereastră...

Sosise ora despărțirii, ora lungilor adio... ale celor din urmă poate.

Copleșit de o tristețe greoaie, priveam enervat și înduioșat la acest nebun glorios, la acest fost prieten al meu, când deodată, deschizând cartea la o pagină însemnată mai dinainte, Claudius îmi zise cu vocea gravă:

— Armand... Știu că ai o voce clară și mușcătoare... În lipsa Evangheliei, citește mi te rog versurile acestea.

Luai cartea în mână, și cu ochii umezi de lacrimi citii cu voce rară sonetul lui Baudelaire:

»O, durere a mea, fii înțeleaptă și ține-te liniștită... Ți-era dor de seară — lat-o, coboară... O atmosferă obscură învălue orașul, aducând unora bucurie iar altora griji.

În timp ce mulțimea scârboasă a muritorilor — împinsă de biciul plăcerii, acest călău nesățios — va culege remușcări din sărbătorile joshnice; Durerea mea, dă-mi mâna și vino pe aci cât mai departe de ei... Privește cum anii trecuți îmbrăcați în rochii demodate se apleacă pe balcoanele cerului și cum regretul vesel răsare din fundul apelor... Privește cum soarele în agonie adoarme sub un arc de pod, și ascultă scumpa mea, ascultă bine-cuvântata noapte care pășește încet ca și un lung lînțoliu, ce se târâște spre Orient!...

Liberarea miniștrilor și demnitarilor arestați. Ziarele turcești confirmă că toți miniștrii și demnitarii arestați, împreună cu Nechib Pașa Melhame, au fost puși în libertate, în urma unei hotărâri a consiliului de miniștri sancționată de către Sultan.

Acordul franco-spaniol în chestia Marocului. Ziarul »L'Echo de Paris« primește o depeșă a reporterului său din Saint-Sébastien, care a întrebat pe primul ministru spaniol despre părerea sa în ce privește chestiunea marocană. D. Maura crede, că această chestiune este pe calea cea bună: în orice caz. Franța și Spania sunt perfect de acord.

Dintr'un izv r autorizat se precizează în modul următor punctele de vedere ale Rusiei în ce privește chestiunea marocană:

Rusia nefiind direct interesată nu va face nici o dificultate ca să recunoască pe Hafid ca Sultan, dar va cere ca înainte de recunoaștere, Hafid să dea garanții pentru executarea actului dela Algeras, ca și pentru respectarea mandatelor speciale date Franței și Spaniei.

Rusia este convinsă că toate puterile vor cădea încurând de acord; cabinetul din Petersburg, ca și cel din Berlin dorește o soluție grabnică și satisfăcătoare.

Constituția în China. O telegramă venită din Peking anunță că un edict imperial promulgat ieri, dă în linii generale proiectul unei constituțiuni și anunță întrunirea ulterioară a parlamentului.

Din Persia. »Gazeta din Frankfurt« află din Teheran că Șahul Persiei suferă de o boală de stomac și de intestine.

Același ziar a primit din Constantinopole o depeșă spunând că doi criminali amnistiați în ultimul timp, au atacat la Brusa pe directorul băncii otomane Liautaud, pe fratele consulului francez, Bay, și pe fiica sa. Urmă o luptă foarte vie după care unul dintre agresori a fost împușcat; Liautaud și Bay sunt ușor răniți.

P. S. Sa episcopul Hossu la Sân-Miclăuș.

Privitor la primirea P. Sale episcopului Hossu la Sân-Miclăușul-mare, primim o corespondență mai lungă din care extragem următoarele:

Acel ce a avut amabilitatea a vă face acel serviciu bun, ca să vă comunice știrile pe baza cărora vă-ați formulat acuzele, trebuie să aibă cunoștință și despre aceea, că afară de arcu triumfal cu „Isten hozott“ și steaguri ungurești ridicat de unguri, a mai fost unul ridicat de românii gr-catolici la gura străzii de lângă biserică cu inscripția „Intru mulți ani stăpâne“ și fără de nici un steag unguresc. S'a pus în urmă un steag — după ce s'a făcut primirea, — la mandatul pretorelui, concretându-l deosebitei atențiuni a doi polițiști, cari l-au păzit ziua și noaptea.

Despre ceea ce a făcut administrația în cercul ei de activitate, credincioșii gr-cat. nu sunt responsabili, dâșii s'au achitat de datoria, ce li-se impunea, și încă în mod destul de demn.

Stăpânitorii puterii de stat însă au cercat să-și împlinească datorițele de bună cuviință și curtușie față de un oaspe înalt, în senz patriotic. (? ? N. R.). Au salutat pe P. S. Sa la gară în limba statului, i-au ridicat poartă triumfală, da, cu „Isten hozott“, și cu steaguri ungurești întocmai precum s'a făcut și episcopului de Arad, P. S. Sale I. I. Papp înainte cu câți-va ani, când a călcat aceste locuri.

P. S. Sa Ioan I. Papp încă și-a făcut intrarea în oraș prin o poartă triumfală împodobită cu

inscripție ungurească și steaguri ungurești. A fost salutat în limba statului de un primar român și i-s'a răspuns tot ungurește. (Dacă-i adevărat e foarte regretabil. — N. R.) Poartă triumfală însă îmbrăcată cu treicolorul național românesc ca aceea ocaziune în Sân-Miclăuș nu cred că a văzut ochiu de om, pentru că numai pe îmbrăcăminte călăreților s'a văzut acel treicolor.

Că P. S. Sa Vasile Hossu a fost întâmpinat, la arcu triumfal ridicat de oraș, din partea pompierilor cu muzica, încă nu e vina credincioșilor gr-cat. deoarece cunoștință despre planul lor n'a avut nici ceice au stat în fruntea comitetului aranjator, și sunt convins că și P. S. Sa mai-bucuros își făcea intrarea în oraș fără aceasta paradă sgomotoasă.

Trăim între atari împrejurări și suntem atât de susceptibili, încât cu astfel de ocaziuni, îndată ce se rostește din partea vre-unui Arhiepiscop un cuvânt, care ar atinge cât de puțin predispoziția noastră de a ne manifesta sentimentele de români adevărați, sărim ca mușcați de șarpe, exprimându-ne indignarea pentru atentatul comia.

Așa suntem noi, iar de altă parte patrioții pândesc tot momentul, ca să prindă vre-o vorbă care ar atinge coarda patriotismului cât de cât, și îndată e gata bucuria și însuflețirea.

Gazetele ungurești nu află destule cuvinte de preamărire, că s'a aflat un »episcop patriot bun« iar cele românești la acest alarm, inventează toate acuzele și-ar aplica cele mai aspre pedepse. Astfel s'a purces și în cazul de față, cu toate că n'au avut drept nici unele nici altele. Am fost atent la vorbirile P. S. Sale, dar cuvintele aceste, că adevărat să ne împlinim datorițele față de stat „din punct de vedere național unguresc“ nu le-am auzit.

Chiar dorința expresă a P. S. Sale a fost, ca să nu se rostească nici un toast. Și nu s'ar fi roștit nici unul. La banchet însă un bătrân pe la sfârșitul mesei a rupt firul încordat al tăcerii și a vorbit, rău de tot și prost. Nu i s'a dat nici o atențiune.

Patrioții doreau să audă pe P. S. Sa. Le-a vorbit deci, mulțumindu-le pentru concursul lor la primirea ce l s'a făcut. Atâta a fost tot, ceea ce a agitat spiritele și a dat naștere unor convingeri greșite și dintr'o parte și din cealaltă. Sper, că în urma celor comunicate aici veți binevoi a schimba judecata adusă și veți interpreta în mod fidel ținuta și convingerea noastră în această afacere.

Sân-Miclăușul mare.

Victor Deciu.

Din desmințirile cu cari am fost asaltați în public și în particular în această afacere publicăm în sfârșit „desmințirea“ asta anume pentru a arăta că primirea P. Sale episcopului Hossu a avut orice caracter, numai cel național nu. Cât de mult s'au ferit de asta nu P. S. Sa numai ci și credincioșii săi se arată chiar prin cuvintele corespondentului „Unirei“ spunând că „comunitatea bisericăscă gr-cat. a abandonat modalitatea comunei gr-or. Cu ocaziunea sosirii arhiepiscopului din Arad a fost mai mult o manifestațiune a simțământului național, iar scopul nostru a fost slințirea bisericii, iar nu demonstrațiunea.“

Pentru ce credincioșii gr-catolici din Sân-Miclăuș au ținut să facă o primire încoloră, lipsită de orice caracter național, episcopului lor? Pentru ce P. S. Sa episcopul Hossu s'a ferit, ca și credincioșii săi de orice manifestație românească, de orice discurs românesc? Oare nu era datoria lor de-a sublinia caracterul românesc al sărbării, tocmai pentru a paraliza caracterul pur patriotic pe care autoritățile voiau să-l întipărească sărbării? Nu este ceva patriotic chiar și în faptul negativ de-a tolera steaguri, discursuri și muzică ungurească, fără a căuta să le contracarezi?

Toate damele se facideal de frumoase

prin efectul bun al

CREMEI MAKOI-IDEAL

care acovește nenumăratele crisori de mulțumită.

Face să dispară roșata feței, piștruire, petele de ficat și toate necurătenile pielii.

Prin folosirea cremei Ideal ajungem să avem o față curată, fragedă, catifelată și fină! De aceea vă rugăm ca la comandă să ne scrieți precis dacă fața e grasă sau uscată.

Secapătă numai la însuși fabricantul:

KUDAR LAJOS Szent László, gyógyszertár — — Makó Ujváros — —

— 1 borcan de cremă Ideal 1 cor. —
Pudra Ideal 1 cor. Săpun Ideal 70 fl.

Comandele prin postă se satisfac repede și punctual.

Preparatele medicale și chimice au fost premiate la expoziția științifică internațională din 1879 cu medalia de aur, cu crucea de metal franceză și cu diploma de distincție.

Nu este ceva patriotic chiar și în faptul că toți ca toate ziarele ungurești să prezinte primirea asta în lumină curat patriotică, atribuindu-i declarații de patriotism pe cari nu le-a făcut, fără a le asaltă cu desmințiri, fără a protesta și fără a le acuză de »confesionalism«, iar când un ziar românesc scrie exact aceleași lucruri, să-l insulte cu violență și să-l acuze de confesionalism?

Este ciudat lucru cu acuza asta a confesionalismului. De câte ori acuzi pe cineva pentru atitudinea sa neromânească, pentru lipsă de naționalism, în loc de-a-ți infirmă acuza, în loc de-a-ți răspunde direct în chestiune, ți-se aruncă acuza jertă a confesionalismului. Domnii aceștia îți reclamă în felul acesta privilegiul de-a comite orice faptă antinațională, pentru a avea un singur răspuns celor ce-i condamnă: confesionalismul. Dar oare pentru ce nu le-a trecut prin mintea acestor domni uniți să ne arunce acuza confesionalismului atunci, când dăunăzi, am atacat pe un arhieru ortodox pentru o cuvântare ungurească?

Cât pentru nesăratele jocuri de cuvinte pe care contrății dela »Unirea« au găsit de bine să le găzduiască la adresa noastră, ele nu pot caracteriza decât prostul gust, nu al celui ce le-a comis, ci al celui ce le poate da sancțiunea tiparului, mânjindu-și ziarul cu ele.

NOUTĂȚI.

ARAD, 8 Septembrie n. 1908.

— **Impăratul la Budapesta.** Maiestatea Sa împăratul a sosit ieri după amiază la Budapesta, însoțit de o strălucită suită. La gară i-s-a făcut o frumoasă primire. Dela gară și până la palatul din Buda trăsura împărătească a parcurs stradele între uralele însuflețite ale mulțimei. De pe toate palatele fălăiau steaguri. La intrarea în Buda Maiestatea Sa a fost întâmpinat de glasurile arginții a 30 mii băeți de școală. Maiestatea Sa părea bine dispus, în tot parcursul până la palat a salutat militanțele, cu fața radoasă de-un zimbet părintesc, ierlător...

Maiestatea Sa se bucură de-o sănătate excelentă și va petrece în Ungaria o lună întreagă. În 15 Septembrie M. Sa va pleca la Veszprém, unde va inspecționa manevrele, cari vor fi comandate de moștenitorul de tron, Francisc Ferdinand. După manevre M. Sa va întoarce la Budapesta, de unde va merge apoi la Gödöllő.

— **Călugăreni.** Azi Marți 26 August (8 Sept. n.) să împlinesc 313 ani dela lupta dela Călugăreni. În anul 1595 Mihai Viteazul săvârși cea mai strălucită din strălucirile sale vitejii, bătănd cu o mână de oștire mică dar dîrză mulțimea de 200.000 de turci a teribilului Sinan-pașa. Aici, în strîmtoarea dela Călugăreni (județul Vlașca) Mihai lovi pe Sinan cu o furie năprasnică și-l gonî în fugă nebună și dezordonată peste Dunăre până pe câmpiile Bulgariei. Voevodul însuși a săvârșit minuni de vitejie personală și și-a întemeiat aici faima de mai târziu încât numele lui ajunse o spaimă pentru necredincioși.

Numai după izbânda asta, după ce înlăturase primejdia turcească din spate, Mihai să putu îndreptă împotriva Ardealului, spre a realiza pentru o clipă aceiași nimeni în-

inte și nici după el nu a mai realizat: unirea tuturor țărilor românești a Munteniei, a Moldovei și a Ardealului supt un singur domn și supt un singur schiptru românesc.

— **Pentru Gh. Novacovici.** Un număr de studenți români din Budapesta, prietenii ai lui Gh. Novacovici au adresat, îndureraților lui părinți următoarea telegramă:

Sărmanul Gheorge, cedrul generației de mână a dispărut din mijlocul nostru.

Cu inimile cernite, cu durere nemărginită în suflet ne alăturăm și noi la jalea adâncă ce a cuprins sufletul fiecărui român.

Doarmă în pace luptătorul, el a dispărut din mijlocul nostru, dar idealul vieții sale va trăi și mai departe...

Studențimea univ. română din Pesta aderenții ideilor lui Gheorghe Novacovici.

— **Dare de seamă oprită.** De data aceasta e vorba de Croația, unde la porunca slugarnicului ban, Rauch, — care a ținut să dea și el o dovadă de energie, — autoritățile au oprit darea de seamă a deputatului Vladimir Nicolici, anunțată pe Duminecă la Ogulin.

Dacă alte mijloace nu duc la țintă, cel puțin prin generalizarea sistemului de bașbozucie din Ungaria să se întărească aparența unității teritoriale...

— **La înmormântarea mult regretatului Iosif Roman,** care s'a săvârșit azi săptămână, serviciul funebru — serie »Gaz. Tr.« — l-a celebrat P. S. Sa episcopul unit al Orăzii-mari, Dr. Demetriu Radu, azistat de președintele canonicii capitulari din Oradea și de doi diaconi. Episcopul Dr. Radu și a amânat plecarea sa la Budapesta, numai ca să poată să ia parte la înmormântare. Au azistat la ceremonia funebrelă în număr mare fruntași din Oradea, amici și cunoscuți ai răposatului, precum și mai mulți reprezentanți de altă naționalitate, cari printr'asta au voit să arete, că răposatul s'a bucurat de mare stimă și între neromâni.

— **Incidentul din Brașov.** Sub titlul acesta »Universul« descrie incidentul dlui ministru al domeniilor Carp în modul următor:

Acum câteva zile dl Carp, ministrul domeniilor și familia d-sale, însoțiți de dl inginer Vasilescu, au plecat din Rucăr în două automobile spre a se duce la Sinaia trecând prin Brașov. Excursionisții ajunseră fără nici un incident seara târziu la Brașov, unde se opriră la o cafenea spre a lua răcoritoare.

D'abia se coboriseră, când doi agenți secreți veniră să noteze numerile celor două automobile; după aceea veni un agent polițienesc, care invită pe excursionisții la comisariat. Dl Carp spuse comisariatului, că este ministru român, arătând și un bilet de liberă trecere a graniției semnat de dl conte de Szapáry, însărcinat de afaceri al legațiunii austro-ungare din București. Toate aceste dovezi nu fură totuși deajuns comisariatului din Brașov, care se purtă foarte necuviincios. El stă pe scaun cu țigara în gură, ținând pe ministru român o jumătate de oră în picioare.

La început comisariatul pretinse, că automobilul dlui Anton Carp omorise un copil, apoi, fiindcă lucrul acesta era o scornitură, pretextă iuțea prea mare, ceiace era iarăși imposibil, fiind atunci zi de țarg și întreaga șosea plină de căruțe. La urmă, comisariatul, spre a-și justifica purtarea, declară că are dreptul să aresteze pe orice automobilist ca simplă măsură preventivă. Dl Carp putu pleca abia după un ceas.

Cum ajunse la Sinaia, d-sa a comunicat incidentul din Brașov dlui conte de Szapáry, care, după ce i-a cerut scuze, a depeșat imediat dlui Aerenthal, ministrul de externe al Austro-Ungariei, ca să dea completă satisfacție dlui Anton Carp.

— **Anexarea Bosniei și puterile.** Ziarul »Times« din Londra în numărul său din urmă scrie un lung articol despre schimbările provocate în interiorul imperiului otoman de revoluția

ținerilor turci. După informațiile acestui ziar guvernul privește cu multă bunăvoință noua stare de lucruri. Tot astfel și guvernul Rusiei, dovadă primirea neobișnuit de amicală ce i-s'a făcut la Petersburg Pașei Türkhan, noul ambasador turc. Pentru menținerea atitudinii armonice a puterilor în aceasta chestiune, »Times« dovedește ca Viena să nu stărneasca noi complicații cu planul anexării Bosniei. Principele Fürstenberg, conducătorul afacerilor ambasadei austro-ungare la Petersburg, a declarat oficios la curtea rusească, că părerea Austro-Ungariei cu privire la Bosnia e menținerea statului quo și că cercurile competente nu se ocupă de prezent cu planuri de anexare.

— **Un răspuns demn.** Societatea meseriașilor români din Blaj a primit acum câteva săptămâni dela autorități o scrisoare adresată »Societății meseriașilor valahi« din Blaj (Az oláh iparosok egylete). Președintele societății a refuzat scrisoarea cu motivarea că nu cunoaște o astfel de societate, de oarece statutele ei aprobate de guvern, în conglăsurire cu textul legilor nu vorbesc de valahi ci de români. Iată un răspuns potrivit și demn.

— **Cum eră să fie prins Nessi.** Vă amintiți de marele patriot Nessi Pál, deputat ungar, mare obstrucționist și iubitor al argintului altora. Nu mai repetăm povestea lui, căci ea s'a repetat foarte des la noi în țară și a ajuns banală și sfârșitul ei e știut: marele declamator de patriotism unguresc, eroul incintei parlamentare, azi face excelente servicii de chelner în vre-unul din restaurantele high-life ale New-Yorkului.

Dar jandarmii noștri sunt flăcăi strașnici. În Boroșinen ei au arestat pe un individ, agent, cu numele Nyesti Pál. Zadarnic bietul om își afirmă nevinovăția, zadarnic spune că nu a furat, nu a ucis, jandarmii îl ținură arestat timp de o zi, confundându-l cu patriotul patrihot Nessi Pál. După 24 de ore însă ei au fost nevoiți, în senzul legii, să-l libereze căci nu i-s'a putut dovedi nici o faptă compromițătoare în trecut, nici măcar aceea de-a fi fost deputat coaliționist, și bietul Nyesti a fost pus în libertate, iar jandarmii se aleseră cu o nouă ispravă.

— **Serviciul poștal în Ungaria.** Citim în »Revista Economica«: »Vissza, tessék magyarul czimezni!« („Înapoi, scrieți adresa ungurește“) sunt cuvintele, scrise cu roșu, cu cari i-s'a înapoiat de curând unui institut de bani de al nostru o scrisoare, pe care titlul, numele și caracterul adresatului erau scrise românește, locul destinației însă eră indicat cu numirea sa oficială. Un semn roșu, de aceeași proveniență ca și avertismentul de sus, pus sub firma trimițătorului, tipărită românește pe cuvertă, da oarecumva a înțelege, că nici inscripția aceasta nu este pe placul retrimițătorului.

Să fi ajuns deja atât de departe în țara aceasta, încât o nevinovată adresă și inscripție nemaghiară să fie în stare a împiedeca funcționarea regulată a serviciului poștal?

Cercetarea, ce probabil se va porni din partea direcțiunii poștei și telegrafului, cărei s'a denunțat cazul, trimițându-i-se și »Corpus delicti«, este chemată a constata dacă netrimanarea scrisoarei la destinatar și retrimiteră ei este opera vre-unui funcționar hiperzelos în șovinism sau avertismentul provine dela adresatul, din întâmplare un Român, dar funcționar de stat, care caz refuzul nu este mai puțin caracteristic pentru stările dela noi.

— **Ciocnire de trenuri.** Pe linia Brașov-Brețcu s'a întâmplat ieri o ciocnire. La stațiunea Prejmer trenul de marfă care intră în stațiune dimineața la orele 5.50 m. ajunse din urmă trenul de persoane care părăsea stațiunea. Patru vagoane fură zdrobite, iar 10 călători primiră contuziuni mai mult sau mai puțin grave. Conducătorul locomotivei trenului de marfă este vinovatul, căci a intrat cu o iuțea excesivă în stațiune. El și alte două persoane vinovate fură suspendate.

— **Din Arhidieceza Blajului.** Au fost denumiți de parohi *Vasile Micu* la Șermășel (tr. Cătinei), *Ioan Alexandru Șandor* la Silvașul român (tr. Murăș Uioara). *Aurel Hăgegan* adm. parohial din Corpade a fost dispus de cooperat. parohial al doilea la Cluj.

— **Jertfele examenului.** Tânărul candidat de avocat *Jókai Elek* din Bistrița s'a prezentat Dumineca trecută la examenul de avocat în Târgul-Murășului. Examenul a mers bine la toate obiectele dar la dreptul penal avocatul Bodola, cunoscut ca examinator riguros, a căutat să-l zăpăcească cu tot prețul și după un șir întreg de răspunsuri bune, răuși să-l surprindă o slăbiciune și-l trânti. Tânărul *Jókay*, a cărui logodnică aștepta telegrama despre trecerea examenului, merse în camera sa dela otel și se sinucise cu un revolver. Tatăl său primind telegrama despre moartea fiului său, fu atins de un acces de apoplexie și este în agonie. Dar dnul Bodola poate fi mulțumit de rigoarea sa, care are dovă victime și nenoroceste d. uă familii.

— **Meseriașii recunoscători.** În ședința de Joi (4 Septem. n. c.), comitetul „Reuniunii socialilor români din Sibiu”, luând act de mulțumita conzistorului diecezan din Caransebeș pentru condoleanțele adresate de meseriașii din Sibiu din prilejul morții bunului arhierou *Nicolae Popea*, comitetul cu considerare la faptul, că P. S. Sa și-a testat o mare parte a averii pentru clasa meseriașilor și cu considerare la împrejurarea, că P. S. Sa a fost nașul steagului Reuniunii și unul din cei mai calzi sprijinitori ai ei, hotărîre a luat ca „fondul masa învățăcelilor meseriași” să poarte pe veci numele „Fondul episcopului *Nicolae Popea* pentru masa învățăcelilor”. Tot în aceea ședință comitetul a luat act cu mulțumită de darul de 20 cor. făcut acestui fond de *Preacuvioșia Sa* dl vicar *Vasile Mangra* din Oradea-mare în loc de cunună peritoare pe coșciugul blândului episcop *Nicolae Popea*.

— **Teatrul național bulgăresc în Macedonia.** Guvernul Bulgăresc a hotărât să trimeată pe cheltuiala sa tot ansamblu teatrului național bulgăresc între bulgarii din Macedonia unde va da o serie de reprezentații. Repertoriul să alcătuiască din piese patriotice și din bucățile mai multor autori ruși. Iată o idee nimerită pentru propagarea culturii a spiritului național.

— **La fondul Victor și Eugenia Tordășlanu** pentru înzestrarea fetelor sărace au mai dăruit: *Stefan Moga*, măestru franțelzar, soția sa *Ana* și copiii lor *Eugenia*, *Aurelia*, *Stefan*, *Luceștia*, *Remus* și *Livius*, dela toți 2 cor.; *Dr. N. Regman*, prof. preparandial, *Caransebeș*, 20 bani; *Toma Giurgiu*, par. în *Purcăreni*, 1 cor.; *d-na Livia Dr. Crăciunescu*, 30 bani; *Gligorie Boldea*, locot. Cluj, 50 bani; *Ana Moldovan*, în amintirea răposatei sale mătușe *Elena Muntean n. Moldovan* 1 cor. și neconsolatul *Ioan Mircea*, paroh în *Richisdorf*, în amintirea soției sale *Sofia n. Renghea*, 5 cor.

— **Groznic incendiu și foamete într'un oraș.** După o telegramă primită din provincia Nevada, orașul minier *Rawk* de ar fi fost în parte distrus de incendiu 3000 de oameni sunt fără adăpost număratoase persoane au fost rănite în urma incendiului; foametea domnește în acest oraș.

— **O nouă capitală a Braziliei.** O asociație franceză de capitaliști a făcut camerei deputaților propunerea de a crea o nouă capitală a Braziliei în *Goyaz* unde clima e minonată.

Ei se oferă să construiască clădiri după planurile cele mai moderne, să facă pavage, lumină electrică, tramvaie, plantații și canalizări în mod absolut gratuit, în schimb să li-se dea concesiunea pentru linii ferate, tramvaie și alte întreprinderi pe timp de 90 de a. i., fără să fie obligați să plătească vre-o dare sau impozit.

— **Prin efectul miraculos al cremel „Aranka de Mintschek”,** orice damă se face frumoasă ca 'n basme. Prețul unui borcan 1 coroană, borcan mai mare în coțoare roză 2 coroane. Săpun „Aranka” 70 fileri apă de spălat „Aranka” 1 cor., pudră „Aranka” 1 cor., mare 2 cor. Cine dorește să aibă un păr frumos blond să folosească apa de păr „Aranka”. 1 sticlă 1 cor., una mare 2 cor. Cui îi încărunește părul să folosească regenerat. torul de păr 1 sticlă 2 cor. Se pot căpăta numai la fabricatorul: laboratoriu chimic *Mintschek Oéza*. Kec. Reméti.

— **Aviz!** Abonenții cari au primit cartea „*Iobăgia*” de *Ioan Russu-Șirianu* și n'au trimis încă prețul ei sunt rugați prin aceasta a trimite suma de 3 cor. 30 fileri.

Economie.

Budapesta, 8 Septembrie 1908.

INCHEIEREA la 1 ORĂ și jum.:

Grâu pe Oct. 1908 (100 kg.)	22.46	22.48
Săcară pe Oct.	18.66	18.68
Cucuruz pe Maiu	14.58	14.60
Ovăș pe Oct.	15.06	15.08

Prețul cerealelor după 100 kg. a fost următorul

Grâu nou		
De Tisa — — — —	22 K.	40—23 K. 55 fil.
Din comitatul Albei —	22	20—23
De Pesta — — — —	22	20—23
Bănățenesc — — — —	22	30—23
De Bacica — — — —	22	20—23
Săcară — — — —	18	70—18
Orzul de nutreț, cvalit. I.	15	70—15
de cvalitatea II.	15	35—15
Ovăș de I.	16	40—16
de II.	16	—16
Cucuruz vechiu — —	16	15—16
de nou — — — —		

Felurimi.

— **Un ziar feminist în Peking.** Chinezii nu mai au de ce să ne invidieze. Au, ca și noi, căi ferate, telefoane și baloane, ba și ziare feministe. Ziarul feminist din Peking e intitulat „*Nupao*”, sau ziarul femeilor. Toate articolele sunt scrise de femei. Directoarea lui e o soră a prințului *Su*. „*Nupao*” e ziar progresist și luptă cu mult zel pentru nealțărnarea femeii. Scrie despre frizuri, despre mode, bonton, vizite, prânzuri, etc. Foiletonul pe care-l publica „*Nupao*” e istoria unei fete moderne, care studiază cu sârguință și ajunge să-și poată susține părinții din leafă câștigată de ea. Cum se vede, un feminism foarte inocent.

— **Arnold Boecklin aviator.** Nu știm dacă în cursul acestui secol vor mai avea loc și alte evenimente însemnate, afară de acela care permite omului să se înalțe în aer și să plutească după voe ca orice pasăre.

Deocamdată însă, fiindcă ne găsim în secolul oamenilor sburători, este natural ca în urma succeselor lui *Wright*, toată lumea să nu vorbească decât de mașinile de sburat, iar amatorii de curiozități, în lipsă de altceva, să răscolească bibliotecile, și din vechile manuscrise sau volume, să scoată la iveală când anecdote, când întâmplări adevărate de-ale aviatorilor de altădată.

Ei bine, un lucru curios, care desigur nu va fi crezut de mulți inși, este și acesta: că marele pictor german *Arnold Boecklin*, toată viața sa a fost obsedat de ideea de a se ridica în aer.

Amănunte interesante în această privință ne furnizează dl de *Prziban*, un prieten intim al pictorului, care publică un articol extrem de interesant în „*Deutsche Revue*”.

În acest articol se povestește cum că *Boecklin* încă de mic copil își construisese o mașină de sburat cu ajutorul unor cartoane și a unor fiare de umbră.

Prima experiență îi fuse fatală. Micul aeronaut căzută și își rupsese o coastă, din care cauză avu să sufere aproape toată viața.

A doua experiență, iarăși fără succes, o făcu la *Zürich*, în 1894, în tovărășia inginerului *Waldner*.

Fără să se descurajeze un singur moment, *Boecklin* se duce la *Berlin*, unde intră în tratative cu celebrul *Helmholtz*, pentru construirea unei mașini de sburat mai complicate. Acesta la început nu dădu nici o atenție fantaziilor marelui pictor.

Cu timpul însă se convinsese de sinceritatea și posibilitatea lor, și declară chiar unui prieten, că a rămas surprins de minuozitatea matematică cu care *Boecklin*, care nu era de loc matematic, i-a explicat tot sistemul mașinei proiectate.

Cu toate acestea *Helmholtz*, refuzând s'o construiască și *Boecklin* nefiind destul de bogat pentru a întreprinde o asemenea afacere, mașina rămase numai în formă de proiect.

Scrisoarea prin care *Boecklin* face cunoscut d-lui de *Prziban* hotărîrea sa, este plină de melancolia ce nu o poate avea decât un om la tr'adevăr superior.

Iată o:

„Soluțiunea problemei navigațiunii aeriene am amănat-o pentru vremuri mai bune. Cine știe? Poate voi coborî în mormânt și eu ca și alții cu aceeași dorință neîmplinită. Numai acolo, sufletul meu, veșnic nesăturat, stupid și plângător, își va găsi în fine repaosul...”

Dacă *Boecklin* ar fi trăit numai 10 ani mai mult, s'ar fi coborît în groapă mulțumit că visurile sale ar fi fost realizate, — dacă nu de el însuși — cel puțin de alții cu mai multă pricepere și cu mai mulți... bani!...

BIBLIOGRAFIE.

— **Cartea stuparilor săteni.** Vănzându-se ediția primă a broșurei „*Cartea stuparilor săteni*” de *R. Simu*, edată de „*Reuniunea română agricolă Sibiană*”, comitetul a scos-o acum în a 2-a ediție. Ediția a 2 a e tipărită în tipografia arhidiecezană din Sibiu. Prețul ei e 70 bani, cu portul postal 80 bani și se poate procura dela Reuniunea agricolă și dela toate librăriile noastre. Iată „*Prefața* la ediția a II-a”:

Cum era de prevăzut ediția I a acestei cărți-cele a găsit „*răsunetul dorit*”, fiind bine primită de publicul nostru celitor. Semn că trebuința ei a fost simțită și că ea a umplut un gol în literatura noastră economică pentru popor.

„*Cartea stuparilor săteni*” este și azi, ca și acum zece ani, unica scriere întocmită anume, ca să fie înțeleasă pe deplin și de plugarii noștri, mai puțin îndemânatici în meșteșugul celitului, și ca totodată să fie citită cu folos și de cărturari.

Cerându-ni-se mereu exemplare și acum după ce ediția I s'a trecut, credem că facem lucru bun, scoțând această carte în a doua ediție, contribuind în chipul acesta și pe viitor la răspândirea cunoștințelor despre stupărit, spre care scop reuniunea noastră stăruie de un șir îndelungat de ani și prin prelegeri ținute de autorul acestei cărți-cele, cum și prin împărțirea de roi, coșnițe mobile și recenzite de stupărit.

Dorind ca jertfele reuniunii noastre pentru răspândirea stupăritului să fie încununate de izbândă, ne simim plăcut îndatorați a mulțumi firmei „*Krainer Handelsbienenstand Bar. Rothschild*” din *Weixelburg*, care ne a dat clișeurile în folosire pentru această ediție.

Sibiu, August 1908. — *Comitetul central al Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiuului*.

Redactor responsabil **Constantin Savu.**

Editor proprietar **George Nichin.**

Un candidat de avocat

român, cu praxă

poate căpăta numai decât aplicare în cancelaria avocatului **MIHAI VELICIU** din **Chișineu**. — Reflectanții să se adreseze numitului avocat de-adreptul.

„Wällischhof“

sanatoriu

aranjat după sistemul dr. *Lahman*, cu toate întocmirile moderne ale terapiei fizicale și dietitice, jumătate oră depărtare dela *Viena* în regiune romantică și sănătoasă.

Posta și telegraf: **Marla Enzensdorf** (bei *Wien*).

Cu deslușiri și prospecte stă la dispoziție direcțiunea și medicul șef al stabilimentului

Dr. Marius Sturza.

Se caută **Un scriitor** cu praxă în cancelaria avocatului Dr. GEORGE POPA, Buttyin. Reflektanții să se adreseze lui.

WEICZER FERENCZ

croitor de haine civile pretești și uniforme.
Gyvárad, strada Körös nr. 22.

Am onoare a aduce la cunoștința onor. preoți că mi-au sosit pentru sezonul de toamnă și iarnă postavurile negre, cari își astrează culoarea și le țin în magazinul meu bine asortat, pentru comanda din provincie ajunge o reverendă de model, sau o haină, la dorința mă duc ori unde cu plăcere pe cheltuiala mea proprie.

Tot asemenea țin în magazin postavurile cele mai noi și moderne din patrie, franceze și engleze pentru tot felul de pardesiuri și paltoane de iarnă foarte bune.

Aviz!

Am onoare a aduce la cunoștința publicului românesc că cu începere dela 1 Septembrie st. nou mi-am deschis în Arad (str. Iozseffőherceg nr. 20)

cancelarie advocațională
Dr. Romul Veliciu
advocat.

Se caută o bună menageră

(vârsta între 25—30 ani) la un domn singur, care locuiește la moșia sa în România. Condițiuni favorabile, iar pentru deslușiri a se adresa la administrația ziarului »Telegraful Român«, Sibiu, Str. măcelarilor 45.

AVIZ!

Am onoare a aduce la plăcuta cunoștință a damelor din loc și jur, că fostul

magazin de pălării
a văduvei Kábdebó Miklós-né
aflător în edificiul teatrului orășenesc
existent de 45 ani în Arad
I-am preluat

și l-am provăzut cu cele mai moderne pălării pentru dame.

Rog deci p. st. public ca cu încredere avută în înaintașa mea să mă onoreze și pe mine, deoarece sunt de principiul să servesc p. st. mușterii **marfă bună — cu preț ieftin.**

Rugându-mă pentru binevoitorul sprigin și pentru cercetarea magazinului meu de pălării, rămân cu toata stima

POLTZ MARY
urm. văd. Kábdebo M.

O rugare modestă, care nu vă costă nimic o oboseală, dar administrației ziarului nostru poate fi de mare folos.

Ziarul nostru roagă pe onorat public că la cererea prețurilor curente sau la ori ce cerere sau cumpărare să se provace că adresa firmei se cetește în Tribuna.

Hegyi János

atelier de lăcătușerie și reparații : de mașini în Nagyenyed.

Execută orice lucrări de lăcătușerie artistică, la construcții de clădiri și la mașini, precum zăbrele de fer, uși de fer, ferării la construcții, apoi instalații de sonerii electrice, de telefoane și de paratrăsnete, execută orice reparații la mașini de cusut și la biciclete și le furnizează : zează în prețurile originale ale fabricii,

în sfârșit orice feluri de trierătoare cu aburi, motoare, pompe și fântâni cu pompe, atât reparații exacte cât și furnituri de mașini și unelte agricole cu prețuri originale.

Recomand publicului agricultor plugurile mele cu cap de oțel și grapele mele de fer executate în atelierul meu propriu. Servesc gratis devizuri (proiecte de cheltuieli), atingătoare de bransa mea. Rog prețiosul sprigin al onoratului public.

Opawski Jozsef

prima fabrică de trăsuri de copii în Ungaria de sud.

TIMIȘOARA. — Jozsefváros. Misits utca 2 sz. Hunyadi utca sarok.

Ține în deposit

trăsuri de copii

fabricațiune proprie, dela cele mai simple până la cele mai îmbogățite cu prețuri favorabile.

Tot așa primește tot felul de reparaturi în bransa aceasta.

Andreas Granofsky

pietrar și sculptor de plăci de marmoră. TIMIȘOARA, Gyárváros, Andrássy ut Nr. 8.

Își recomandă magazinul să bogat asortat de monumente, monumente de cripte, pietre de criptă etc.

— din marmoră, granit, Syenit și labrador. — Liferant de figuri de piatră executate artistic, monumente și reliefuri

în mărime naturală după fotografie și diferite obiecte sculpturale de piatră.

Serviciu prompt.

Prețuri eține.

Cea mai bună fabricație și cel mai ieftin izvor de a-și procura cineva instrumente muzicale de tambură

Andrija Car

Ruziena ul 1.

ZAGREB

Vlaska ul 22.

Își recomandă tamburele fabricație excelentă dela cele mai simple până la cele mai complicate cu preț moderat.

Preț curent trimis gratuit și porto franco.

Magazie de articlii pentru biserici și preoți.

Ciorapi împlețiți în temniță.

George Iancovici

ARAD, Forray utca 2 sz.

Principiu:

Câștig puțin, circulație mare.

Au sosit noutățile de toamnă!

Aduc la cunoștința p. st. public că în prăvălia mea s pot vedea următorii articlii de curând sosiți:

Cumpărări nu sunt obligate.

Postavuri de costumuri englezești colorate, flaneluri de halaturi de lână și de ermelin, barcheturi, tenisuri.

Mătăsuri pentru bluze la modă, asortiment bogat.

Albituri femeiești gata, pânze de ață și pamut, șifoane. Cofoare, perdele, fețe de pat și de masă. și mulți alți articlii cari nu se pot toate înșira. Postavuri de reverenzi so-site acum, brâuri preoțești de culorile roșu, vânăt și negru.

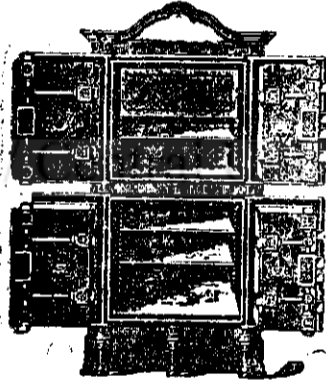

Recomandă fabricațiile sale proprii de

casse de bani

de orice mărime și construite din materialul cel mai bun și mai trainic.

Fabrică: dulapuri panopositive, încuietori-safe pentru casse de economii, dulapuri de bani și documente totfelul de articlii ce se țin de bransa asta.

Recomandă de-asemena practicele (mașini)

● cuptoare de fert ●

In toate versiunile dela execuția cea mai simplă până la cea mai elegantă.

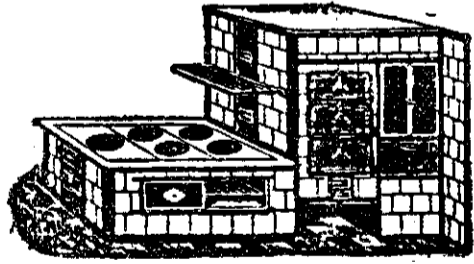
Atrage atențiunea on. public din localitate și din împrejurime asupra atelierului său de

● lăcătușerie, și construcție ●

care-i cel mai mare din tot Sibiu!

și pe care l-am instalat conform cerințelor moderne și l-am înzestrat cu puteri excelente de muncă! Primesc ori-ce-fel de construcții atingătoare de această branșă, precum:

lucrări de la clădiri, portaluri, schele și gratii de fer, îngrădiri de fer la coridoare și balcoane, geamlăcuri, uși de fer, îngrădiri de fer, la mormânturi, cișmele și orice lucrări de fer și lucrări de bas-relief.

Trimit gratis și franco deciziuni (proiecte de cheltueli) pentru casse de bani, mașini de fert (șparchert) etc.

Sibiu (Nagyszeben)
Rosenangergasse Nrul 9.

Grosz Nagy Ferencz,

farma- : : farmacia : :
cist. : : **Debreczen** «Arany egyszaru»

Hajduság
Buzsuzsag.

Ved. egz.

MUSTAȚA E FRUMOASĂ
dacă întrebuințezi

POMADA HAJDUSAG

cea mai bună pentru creșterea și potrivirea mustețelor, pregătită din materie neunsuroasă. Efectul se vede foarte iute și cu siguranță. Scutit prin lege. Un borcan 50 fil. Prin poștă se trimite numai 3 borcane cu 2-15 Cor. Cu rambursă gratuit.

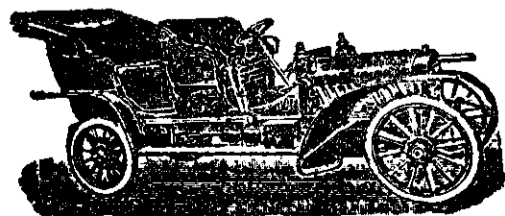
MEDICAMENT PENTRU VOPSIREA PĂRULUI

la culori blond, brunet sau negru. Efect la moment. O singură vopsire e de ajuns, ca părul sau mustața o lună să albă culoarea ce o dorește. Nu înăsprește părul. O sticlă cu medicament pentru ori și ce culoare 4 cor.

Ferdinand Saller

stabiliment de mașini, motoare și automobile.
SIBIU—NAGYSZEBEN Franziskanerșasse 6.

Se execută orice reparații de motoare cu benzină sau cu ulei. Garantéz întrebuinșarea minimală de material și prestație maximală. — Construesc motoare nouă de benzină dela 2 la 6 HP puterea cea mai ieftină pentru industrie și agricultură, stabile sau transportabile. — Toate reparațiile atingătoare de ramura mașinelor să execută în mod special și ieftin.

Cele mai bune referențe.
Prețurile ieftine.
Serviciu solid.
Fac reparații de automobile și de biciclete.

Fritsch & Connert

atelier de ghete.

≡ MEDIAS. ≡

Cea mai bună producțiune de tot felul de ghete și pantofărie.

Lucru de mână garantat.

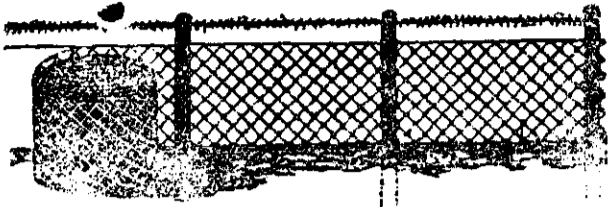

Sontag Marton

fabrică de somiere de sârmă, zifturi pentru trăsuri și de site

Kassa. Str. Szerecsen Nr. 1.

Fac tot felul de grilaje de sârmă, dela cele mai simple până la cele mai împodobite. Fac rețele de sârmă pentru îngrădirea

curților de fazan, păduri, vii, grădini de poame, curți, parcuri și curți de gălște, ciururi de pământ și nisip

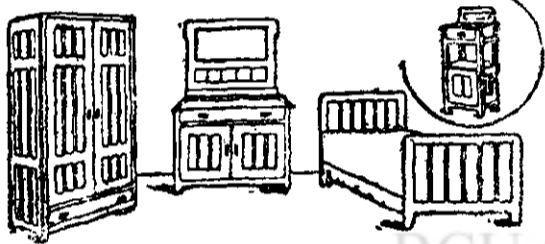
ștergătoare de picioare din sârmă

cu un câvânt tot felul de obiecte de sârmă somierie elastice de sârmă și zifturi elastice de sârmă de oțel. Grilajurile făcute după model sunt ieftine și întrec toate grilajurile prin trăinicie și practicitate.

KARL HORED T

magazin de mobile.

Nağyszeben, Salzgasse Nr. 33.

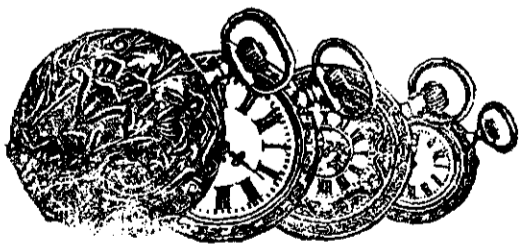

Magazin de dulapuri, mese, scaune, scaune de copii, paturi, divane credențe, paturi de bucatarie, spălător și tot felul de mese, scaune din lemn încovoiat, scaune cu leagăn foteluri de birou, taleret cu șurup, mese de ceai ș. a. Sunt totdeauna în depozit.

Mare atelier special pentru reparat ciasornice.

CLUJ (KOLOZSVAR)

Széchenyi tér 6 sz.

Se repară în mod special tot felul de ciasornice de buzunar, cu pendulă și ciasornice cromometrice cu prețurile cele mai favorabile pe lângă garanție.

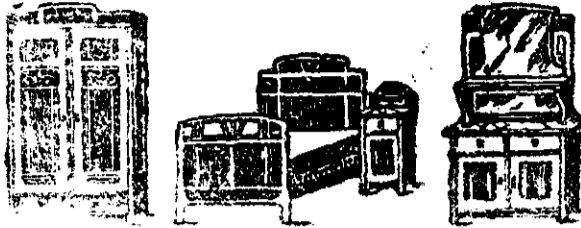
Solicitând binevoitoarea încredere rămân
Cu distinsă stimă;

Blázsi Sándor

ciasornicar specialist.

La reparații, adoptări etc. nu vă uitați de Geamurile duble de reformă ale lui Mayr.

Brevet unguresc nr. 37857, foarte potrivite și încercate de toată lumea. Sunt cele mai simple, bune și ieftine (A nu să confundă cu ghișeurile!) și sunt brevetate în toate în statele mari. Lucrări de construcție de tot felul. Instalații și aranjamente de localuri, magazine, școli și biserici.

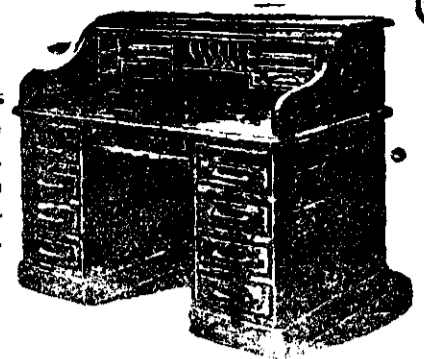

Siugurul producător al geamurilor duble de re-

formă. Brevet unguresc numărul 37857.

- VICTOR KREMER -

SIBIU (Hermanstadt, Nagyszeben).

APĂ MINERALĂ PHOENIX DIN BUZIÁS

IN PRIVINȚA EFECTULUI PENTRU BOALELE DE RINICHI ȘI BĂȘICĂ INTRECE TOATE APELE.

La gust e plăcută, puțin acrie, nu e feruminoasă și abundează în acid carbonic. Apă de masă neobișnuit de răcoritoare. Intrebuințată pentru cură de beut, pentru boale de rinichi și bășică, pentru formațiunea petrii de bășică și înisipare, pentru catarul organelor de respirație și de secrețiune s'a dovedit de un efect eminent.

PROSPECTE trimite gratis administrația izvorului:

Dirrecțiunea stațiunii balneare Muschong — în Buziás.
Depozit general: STAUDT MIKLOS, Arad, Boross-Béni tér 22. Telefon Nr. 654.
Se poate căpăta la toate prăvăliile de coloniale.

Reclama e sufletul comerțului.

Recomandat de ministerul de culte și instrucți
Multe recunoștințe

ZWÖRNER B.

PREPARATORUL DE ÎMPĂIAT ANIMALE

KOLOZSVAR, Rozsa-u. 7 sz.

Animalele să se trimită cât se poate de proaspete și nebelite. Trebuie indicat în ce formă să se întâmple prepararea; mamiferelor mai mari să li-se scoată intestinele. — Pentru împachetare socotesc numai cheltuielile mele.

Preparație îngrijită, artistică, în formă naturală, lucru trainic, prețuri moderate!

* * *

Doczi Pál

atelier pentru repararea instr. tehnice.
Szeged, Takaréktár-u. 8., Bitó-ház.

Reparațiuni de biciclete, mașini de cusut mașini de scris, măsurătoare de spirt, instrumente pentru ingineri, instrumente pentru dentiști, sonerii electrice, telefoane, gramofone și puști. Partii de mașini de cusut și de biciclete, lămpi cari desvoaltă gaz și boicete de luminat
Mașini de cusut mănuși și blănării.
Stărpitor de troscoțel, economisator de cărbuni.
Repararea instrumentelor de desemn.

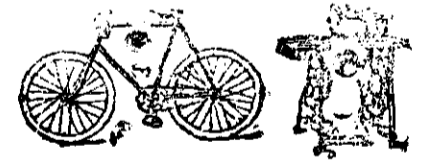
Nicolae Nikelsz

mecanic.
Chichinda-mare

Mare magazin de mașini de cusut și biciclete, precum și totfel de părți constitutive, fabricația cea mai excelentă și de-o calitate eminentă.

Efectuește tot felul de

reparaturi la mașini de cusut, biciclete și gramofone

pe lângă prețurile cele mai favorabile și chizășie. Condiții favorabile pentru plătire în rate lunare ori săptămânale.

TORMA JANOS ȘI SOȚUL

fabricant de instrumente muzicale.
ZOMBOR, Király utca 2 sz.

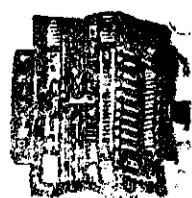
Mare depozit de instrumente cu coardă de alamă și de lemn precum tambure și harmonice.

Tot felul de reparaturi în branșa aceasta se săvârșesc în mod special și cu prețuri estine.

Coardele quintiste din străinătate și din țară în mare sortiment

Serviciu prompt.
Prețuri favorabile!

Cea mai mare fabrică de ceasuri de turn din Ungaria aranjată cu putere de aburi.

BODICS SÁNDOR,

turnătorie de clopote și ceasornice de turn

BAJA (BACICA).

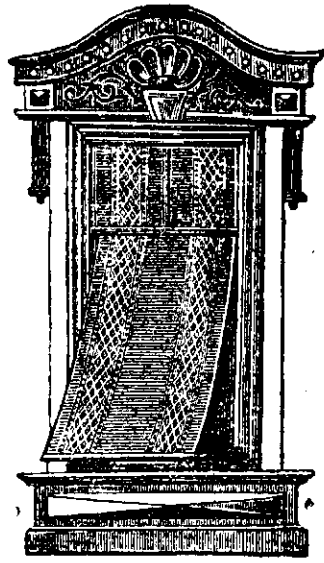
Recomandă îndeosebi cele mai perfecte

CEASURI DE TURN

pentru biserici, primării, castele, scoli și fabrici, cari cu construcție perfectă și nouă de tot și în prelucrare solidă. — Afară de aceea atrage luarea aminte a onoraților preoți și a onoratei comitetei bisericești asupra

MAREI TURNĂTORII DE CLOPOTE.

Pregătește clopote în toate mărimile după acorduri recerute. Se reînnoiesc și repară clopote vechi; afară de aceasta se repară ciasurile de turn pe lângă chezășie. — Onoratele comitete și plebanile precum și curatorii primesc avantajul de a plăti în rate. Servesc, la dorință, cu budget, gratis.

Atențiune!

Dacă aveți atențiunea a cumpără **rolete pentru ferestre**

atunci cereți modele și preț curent, care se va trimite porto-franco.

Când veți cere acestea, vă rugăm să dați lățimea și înălțimea ferestrei și totodată să spuneți dacă roleta trebuie să fie de scândură de pânză sau stofă. Cu stimă:

NETTEL L.

fabrică de rolete.

PÉCS, Indoház utca 23.

TRISKA J.

Primul depozit de piane din tot Ardealul.

Kolozsvár (Cluj) Sétatér utca Nrul 10

Recomandă pianurile și

pianinele sale provenite din

fabricele celebre din țară și din

străinătate precum și

atelierul său de reparat

instalat din nou, în care pianu-

rile vechi și stricate să re-

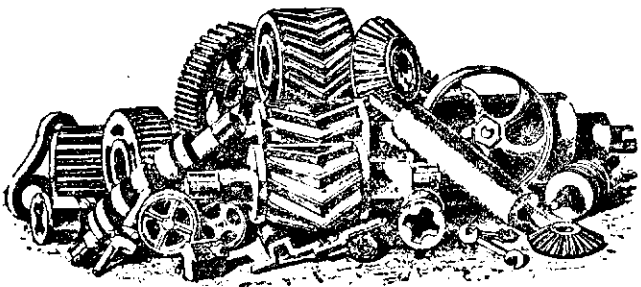
pară repede, prompt și estin cu

mijloace moderne.

Pianuri cu chirii ieftine.

Se află de vindut în deposit:

2 cazanuri de fier cu țavă (45⁰ suprafața de temperatură. 1 mașină de aburi (25 HP). 2 mașini de tăiat paie. 2 mașină de treerat Sirok. 1 mașină pentru funii de paie. 1 pompă centrifugală. 2 pompe cu canat. 4 pompe de fringhii. 1 pompe stabilă de vin. 1 pompă de perete de mână cu forțe motorică și cu mână. 3 motoare electrice cu 10, 3¹/₂ și 1¹/₂ HP. 1 sfăr-mător de cucuruz (porumb). 2 mașini cu perie arcuită pentru

cernut, Bartzler patent. 1 cântar de animale (1500 kg. forță de greutate). 1 mașină pentru astupuse. 1 rășniță de mână. 1 mașină pentru lucrări de lemn. 2 mașini de sfredelit zidul. 2 rezervoare conținut 20—25 Hctl. 1 mașină de mână pentru iarbă. 1 pompă de foc nouă pentru edificii de țară.

Mai de aproape la dl:

Bartzler István

Temesvár

ELISABETSTADT.

Emausgasse Nr. 2.

Zintl János

— atelier de pictură de sticlă —

BUDAPESTA

IV. Ūlői ut 79

Imi iau îndrăzneala a atrage atențiunea on. public asupra atelierului meu de pictură de sticlă.

Ca specialist fac giamuri de biserici, pictură de lux pe sticlă pentru saloane, verande și sufragerii.

Mai departe plumbuit de artă, gravuri pe sticlă și rame de aramă precum și alte obiecte în branșa aceasta.

Prima fabrică de mașini agricole și întreprindere de săpat fântâni adânci din Sătmar.

SZATMAR strada Teleky 8.

Șeful firmei **PROBST MÁTYÁS**

Primește:

instalări de mori de aburi și motoare cu ulei,

sfredelirea de fântâni arteriane, conducturi de apă și pompe de apă de orice sistem, aparate pentru uscatul nutrețului, reparații de automobile și de motoare cu benzină și orice lucrări atingătoare de această branșă cu prețuri avantajoase.

Depozit permanent de mașini cu aburi și de pompe.

